

Prædiken til Nytårsdag

Matt. 6, 5-13

Det skal handle om bøn her på årets sidste dag. Om bøn - og så lidt om den fremragende danske film *Italiensk for begyndere*.

Filmen følger en gruppe af tilfældige mennesker i en trøstesløs forstadsvirkelighed. De har hver sit at kæmpe med. Der er Hal-Finn, der bliver fyret fra halcafeteriaet. Der er Jørgen Mortensen, der degraderes til kuffertløfter. Der er den unge, nyuddannede sognepræst Andreas, som har mistet sin kone for nylig, og som kæmper mod ensomhed og en bitter forgænger. Filmen er på alle måder de kiksede skæbners vagtparade; frisørsalonen er ussel, cafeteriaet kedeligt, kirkegangen sørgelig, bagerforretningen er nusset, aftenskolen er nedslidt, og det er hele tiden gråvej. Der er ikke nogen af hovedpersonerne, der egentlig er særligt gode til noget som helst ... Men på det kommunale aftenskolehold *Italiensk for begyndere* mødes de. Og det forunderlige sker. Selvom de ikke bliver særligt gode til italiensk og måske mest af alt kommer til at beherske fodboldudtryk fra serie A, så er det her, de tør række ud efter hinanden; her bliver de venner og elskende.

Italiensk bliver porten ind til en anden verden, væk fra halcafeteria, fordrukne foræl-

dre, ensomhed og isolation, italiensk bliver det sprog, hvor de tør sige til hinanden: ”jeg elsker dig”, hvor håbet om et andet liv tændes, hvor tilgivelsen opstår, og hvor de udstrakte hænder findes og møder hinanden.

Her på tærsklen til det nye år hører vi i dagens tekst en bøn, der er blevet bedt millioner af gange verden over i 2000 år. Om morgenen, om aftenen, i de lykkeligste glædestunder og i den dybeste sorg eller fortvivlelse. I skyttegrave, i lune barnesenge, på cyklen, på dødslejer og til bryllupper. Bønnen som Jesus selv lærer sine disciple, nemlig Fadervor.

Nu kan man så spørge: Hvad har *Italiensk for begyndere* med Fadervor og bøn at gøre? Ja, man kan sige, at begge dele handler om at få et sprog, hvor vi kan tale om det, der ligger os allermest på sinde. Det som vi ellers ikke tør sige. Et sprog eller et rum hvor vi tør sætte ord på det, vi hver især går og tumler med.

Nogle gange har vi mennesker brug for *et andet sprog* - italiensk eksempelvis - for at turde gøre og sige det, vi har allermest på hjerte. Bønnen kan netop være det rum, det sprog, hvor vi tør være dem, vi er, med alt hvad vi har i os af drømme, håb, bekymrin-

Redaktion
Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ger og længsler.

Bøn er fuldstændig essentiel i kristendommen, f.eks. bad Jesus ofte for andre, men alligevel er bøn i dag enormt tabuiseret.

Nogle synes måske, at det at bede er noget, *nogle andre* gør. Måske har man været tvunget med til bønnemøder eller følt sig fastlåst til bordbøn, morgen- eller aftenbøn, og der følt bønnen som et overgreb mere end en befrielse. Måske andre har det, som jeg, sådan en smule forkvaklet med bøn. Det kan godt virke som om det der med at bede, er noget, man skal øve sig meget på at kunne beherske. Bøn forstået som for de *særligt øvede*, kunne man sige. Det med at bede og at kunne finde ud af at bede, bliver i den forståelse noget, der kræver særlige bønsekvilibristiske evner.

Men det, der er så fantastisk ved dagens tekst, er jo, at den viser, at denne problematik åbenbart er eviggyldig, for sådan var det også på Jesu tid: Vi hører om nogle, der er supergode til at bede, de har øvet sig, så det lyder flot, fejende og imponerende både i synagoger og på gadehjørner. Men sådan behøver det ikke at være, siger Jesus. Gå ind i det skjulte, hvor ingen ser dig, for din Far i himlen vil se og høre dig og vide, hvad du trænger til. Bede kan man altså gøre på alle mulige måder på alle tænkelige og utænkelige steder og tidspunkter. Vi kan bede for noget, for nogen og vi kan bede med nogen. Vi kan udtrykke glæde, taknemmelighed eller sorg eller bekymring.

I bønnen løftes vi ud af den virkelighed, som nok stadig er virkelig, men som tilføjes et andet lag. For sognepræst Jørgen Demant er bønnen at vide, at der er flere virkeligheder.

Han siger et sted:

”At bede er at løfte det almindelige liv ind i en anden sfære. Når vi i fadervor siger ’Giv os i dag vort daglige brød’, er det, vi beder om, en ganske almindelig ting: brød. Men vi tager det almindelige med ind i et særligt rum, hvor vi beder til Gud om at sætte sit mærke på det almindelige liv. At mærke vort almindelige liv som evigt liv”.

Nogle af mine tidligste minder stammer fra mine ferier hos bedstemor og jeg lå der i et fremmed om end hjemligt soveværelse og skulle falde i søvn. Sådan 95 procent tryk og så alligevel 5 procent utryk, for det var jo ikke helt som derhjemme. Jeg husker tydeligt, hvordan min bedstemor bad aftenbøn og sluttede hver aften af med at bede for hvert enkelt familiemedlem nævnt ved navn i vores store og vidtforgreneede familie. Jeg husker, at det gav mig en følelse af trykthed at tænke på, at der var en, der bad for mig. *At der var en, der tænkte på mig med kærlighed.* For det er jo netop det sprog, bønnen er: at vi her er sammen i ånden med dem, vi elsker. I bønnen hører vi sammen med andre, både de døde og de levende. Det er i bønnen, vi kan bringe vores tak og glæde eller sorg og klage frem for Gud.

I *Italiensk for begyndere* bliver det på italiensk, at mennesker tør være dem, de er. Det er på det sprog, filmens personer tør række ud efter hinanden, det sted hvor tilgivelsen og kærligheden findes. Det er ikke tilfældigt, at filmen hedder *Italiensk for begyndere*.

Det er ikke for de særligt øvede, der kræves ingen forkundskaber. Andreas, Jørgen Mortensen og de andre bliver måske heller ikke

særligt gode til det. Men det handler om at gøre det alligevel.

Livet er for begyndere, ligesom bøn også er for begyndere, også for os der ikke er særligt øvede, eller ikke synes vi duer til det. Som det sprog hvor vi tør stå ved, at vi er dem, vi er med alle de sorger, bekymringer, håb og ønsker, vi har for os selv og andre.

Det gamle år går på hæld, og det nye år står for døren. 2016 - *for begyndere*, klar til at håbe i, ønske i og bede for.

Godt nytår. Amen

Johanne Marie Langkjær Fårup
Middelfart

Salmer:
712, 716, 321, 192 v. 7 (nadver), 121